

Analyse av FKU-18-676 Ny bil

Analyse av lovanvendelsen og rettskildebruken

Forbrukerklageutvalget sak nummer 18/676

Vedtak avsagt 17.09.2018

Saken gjelder kjøp av ny bil.

Forbrukerklageutvalgets disposisjon av vedtak og begrunnelse

FKU disponerer sine avgjørelser slik:

- i. Sammenheng av faktiske forhold og partene anførsler
- ii. Sakens gang. Påstand
- iii. Utvalget ser slik på saken
- iv. Konklusjon

Faktum

Etter overskrift og praktiske opplysninger som identifiserer saken, starter utvalget med en beskrivelse av de faktiske forhold i saken og partenes anførsler. Det er viktig for partene å kjenne til hvilket faktum utvalget har lagt til grunn for sin avgjørelse, for eksempel når det skal vurderes om saken skal ankes inn for domstolene.

Klageren inngikk den 26.1.2017 avtale med innklagde om kjøp av en ny Tesla Model X 100D av innklagde for kr 1 086 600. Bilen ble levert den 8.6.2017. Ved levering ble bilen gjennomgått av partene i fellesskap, og klageren påpekte flere feil. Han ble bedt om å ta bilen med til Tesla Norge på Skøyen for en gjennomgang og registrering av feil, og for å lage en plan for hva som kunne gjøres. En rekke feil ble oppdaget. Blant de viktigste var fargeforskjell i lakk og feil ved vingedørene.

Det ble avtalt at selgeren skulle foreta omlakkering, men etter lang tid til utbedring ble det konstatert av en uavhengig takstmann at bilen framstod som tydelig omlakkert.

Vi legger merke til at Forbrukerklagenemda bruker mye plass på å beskrive faktum. Det samme gjør domstolene og andre nemder som skal avgjøre rettstvister. Slik beskrivelse av faktum skal ikke gjøres av elever eller studenter som løser praktiske oppgaver. De skal ta oppgavens faktum som gitt uten å beskrive dette i besvarelsen. Det kan likevel forekomme at noe av faktum i en oppgave krever en presisering av hva som legges til grunn.

Sakens gang. Påstand

Utvalget gjør kort rede for sakens gang og hvilke påstander som er satt fram.

Det opplyses at klagen først ble behandlet av Forbrukerrådet, og at saken ble henlagt som uforlikt. Deretter har klageren brakt saken inn til Forbrukerklageutvalget innen den fristen som gjelder.

Klageren har nedlagt prinsippal påstand om at kjøpet heves og at innklagde skal tilbakebetale kr 1 080 000. Subsidiært har han nedlagt påstand om et prisavslag stort kr 200 000. I begge tilfeller kreves renter.

Vi kan legge merke til bruken av prinsipal og subsidiær påstand. Klageren krever prinsipalt heving, subsidiært prisavslag. Når problemet er stilt slik og nemda gir medhold i det prinsipale kravet, finner den det som regel unødvendig å drøfte det subsidiære spørsmålet. Dette er også tilfellet i denne saken.

Dette står i motsetning til hvordan elever og studenter skal besvare praktiske oppgaver. Besvarelser skal inneholde vurderinger av både prinsipale og subsidiære rettsspørsmål. Likevel skal drøftelsen av subsidiære spørsmål avgrenses til de som partene har reist og som har noe for seg. Krav og påstander som åpenbart ikke kan føre fram, avvises kort eller nevnes ikke i det hele tatt.

Utvalget ser slik på saken

Lovanvendelse og bruken av rettskilder går fram i det som skrives under denne overskriften. Utvalget skriver i første setning:

«Saken gjelder et kjøp mellom en næringsdrivende og en forbruker, og forholdet reguleres derfor av forbrukerkjøpsloven 21. juni 2002 nr. 34 (fkjl.), jf. lovens § 1.»

FKU starter stort sett alle saker med spørsmålet om lovvalg. Her bruker utvalget forbrukerkjøpsloven § 1 og konstaterer uten nærmere drøftelse at selgeren er næringsdrivende og at kjøperen er forbruker. Her er det ingen grunn til å fordype seg mer i begrepene «næringsdrivende» og «forbruker». Spørsmålet er kurant og enkelt.

Det er lett å tenke seg andre saker der slike spørsmål er mer tvilsomme, for eksempel hvis selgeren er gårdbruker, en idrettsklubb som selger varer og tjenester under et idrettsstevne osv. I slike tilfeller må lovvalget drøftes grundigere.

Utvalget skriver videre i andre avsnitt:

«Det følger av fkjl. § 15 første ledd at tingen skal være i samsvar med de krav til art, mengde, kvalitet, andre egenskaper og innpakning som følger av avtalen. Videre fremgår det av fkjl. § 15 andre ledd bokstav b at tingen skal svare til det som forbrukeren har grunn til å forvente ved kjøp av en slik ting når det gjelder holdbarhet og andre egenskaper. I motsatt fall foreligger det en mangel, jf. fkjl. § 16 første ledd bokstav a.»

Her tar utvalget utgangspunktet i den lovteksten som skal avgjøre spørsmålet om bilen har en mangel. Dette er nærmest en standardformulering som utvalget henter fra lovteksten i svært mange saker om forbrukerkjøp og mangel. Utvalget går detaljert til verks og peker nøyaktig på hvor i §§ 15 og 16 den relevante teksten står.

Utvalget går videre i avsnittene 3 – 5 og forholder sakens faktum til lovteksten. Her finnes takseringsrapporter, verkstedrapporter og annet som partene har lagt fram som bevis. Disse vurderes opp mot lovteksten. Vi leser at utvalget har pekt ut lakkproblemene som sakens kjerne, og når den kommer til at den omlakkingen som ble foretatt ikke var av samme kvalitet som på en fabrikkklakkert ny bil, konstateres det at bilen hadde mangel. Den sentrale formuleringen i loven er hva «forbrukeren har grunn til å forvente» når han eller hun kjøper ny bil til en million kroner.

Utvalget skriver i det femte avsnittet:

«Mangelen anses ikke rettet, og klageren er derfor ikke avskåret fra å kreve heving, jf. fkjl. § 32, jf. § 31 første ledd. Særlig sett hen til at det er tale om kjøp av en ny bil til over kr 1 000 000 finner utvalget at mangelen ikke er uvesentlig, og vilkåret for heving er derfor til stede, jf. fkjl. § 32.»

«Mangelen ansees ikke rettet» er en indirekte henvisning til forbrukerkjøpsloven § 29(3). Forbrukeren kan ikke heve kjøpet mens selgeren forsøker å rette (reparere) bilen. Etter § 30 må retting skje uten vesentlig ulempe for forbrukeren og innen rimelig tid. Utvalget har ikke gått nærmere inn på disse vilkårene. Utvalget har når gjort seg opp en mening om at lakkproblemene er en tilstrekkelig mangel for heving og går derfor ikke nærmere inn på de andre påberopte manglene eller spørsmålet om retting «innen rimelig tid». Alle rettingsforsøk er mislykket. Tiden er inne for heving.

Utvalget går nå over til å drøfte om tilleggsvilkåret i § 32 er oppfylt. Hovedregelen ved mangel er heving, «unntatt når mangel er uvesentlig». Det pekes derfor på at mangel ikke må være uvesentlig. Legg merke til hvordan utvalget forholder seg til ordlyden «unntatt når mangelen er uvesentlig». Dette omformuleres ikke til et krav om at mangelen må være vesentlig. Drøftelser skal forankres lojalt til ordlyden. I dette spørsmålet trekker utvalget fram at mangelen skal vurderes i lys av at bilen er kjøpt og koster over en million kroner. Rettskildebruken er her reelle hensyn. Utvalget vurderer den betydningen dette har for forbrukerens forventninger til det han kjøpte. Dette er vedtakets «ratio decidendi», det vil si argumenter som avgjør sakens utfall. Kjøpet kan heves.

Utvalget går deretter over til å drøfte hevingsoppgjøret. Dette er et nytt rettsspørsmål som skal avgjøres på grunnlag av forbrukerkjøpsloven § 49 første og andre ledd. Det hver av partene har mottatt skal tilbakeføres.

Selgeren skal tilbakeføre kjøpesummen, kr 1 080 000. Forbrukeren skal tilbakeføre bilen.

Utvalget reiser nå spørsmålet om hva det betyr at «det mottatte kan kreves tilbakeført». Hva skal til for at forbrukeren tilbakefører bilen? Utvalget peker på at ordlyden § 49 ikke løser problemet. Den henter derfor argumenter fra lovens forarbeider (NOU 1993: 27 s. 149), hvor det framkommer at: «Kjøperen må normalt kunne nøye seg med å stille gjenstanden til selgerens disposisjon på sin egen bopel. Han plikter således ikke å besørge og bekoste den sendt tilbake til selgeren».

Forbrukeren har også krevd rente i henhold til § 50. Rente kan begrunnes med at selgeren kan ha hatt renteinntekt eller annen fordel av å disponere kjøpesummen i tiden fra det ble reklamert. Utvalget forholder seg nøyaktig til ordlyden og tilkjenner forbrukeren rente fra den dag han reklamerte og fram til betaling finner sted. Rente skal beregnes etter forsinkelsesrenteloven § 3.

Vedtak

Utvalget avslutter med å presisere vedtaket. Dette er kort, og inneholder ingen drøftelse. Selgeren forpliktes til å tilbakebetale kjøpesummen kr 1 080 000 med forsinkelsesrente fra 8.6. 2017. (Styringsrente + 8 %). Forbrukeren plikter å stille bilen til disposisjon på sin bopel.